

صلى الله عليه وسلم

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده روان شناسی و علوم اجتماعی گروه علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: جمعیت شناسی

عنوان :

بررسی عوامل اقتصادی ، اجتماعی ، جمعیت مؤثر بر باروری

زنان همسر دار ۴۹-۱۵ ساله منطقه ۲ تهران سال ۱۳۸۸

استاد راهنما :

دکتر سید رضا معینی

استاد مشاور :

دکتر امیر آشفته تهرانی

پژوهشگر :

سهیلا کرمی کشرزی

تابستان ۱۳۸۹

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم این دو معلم بزرگوارم که همواره بر کوتاهی و درستی من، قلم عفو کشیده و گریانه از کنار غفلت هایم گذشته اند و در تمام عرصه های زندگی یار و یاور می بی چشم داشت برای من بوده اند، و زیبایی حضور خواهر و برادرم در کنارم که خشکی های این راه را به امید و روشنی تبدیل کرده و امیدوارم در آینده ای نزدیک جو بگویی این همه محبت آنها باشم، و به همه کسانی که مراد این امریاری نموده اند، امیدوارم قادر به درک زیبایی های وجودشان باشم.

مشکر و قدردانی

پروردگار امر به علم تو انگر ساز و به تقوا عزیز کن و به حلم زینت بخش،
پاس تنها و اثره ای است بر زبان و آنچه بر دل می رود، چه وسیله می ظهوری دارد؟
این مختصر خوشه رایدیون صاحب نظران و صاحب دانی میدانم که با اندیشه های والای خویش، یاریم کردند تا نقشی
هر چند کوچک، بر پیکره می عظیم علم و دانش زده باشم و این مهم رایدیون تلاش استاد راهنمای ارجمندم،
جناب آقای دکتر سید رضا معینی، می دانم و به خود میبالم که افتخار شاگردی در محضر ایشان را داشته ام. انسان
بزرگی که میتوان اراستگی علم را به زیور اخلاق و تواضع در ایشان سراغ گرفت.
و نیز نهایت تواضع و فروتیم را بر قدم استاد مشاور ارجمندم، جناب آقای دکتر امیر آشفته طهرانی، عرضه
میدارم که با وجود مشغله می فراوان در انجام این وظیفه، صبورانه یاریم کردند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب سهیلا کرمی کشرمزی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته به شماره دانشجویی ۸۶۰۹۵۶۰۵۱ در رشته جمعیت شناسی که در تاریخ ۸۹/۶/۳۰ از پایان نامه خود تحت عنوان: بررسی عوامل اقتصادی، اجتماعی، جمعیت موثر بر باروری زنان همسر دار ۴۹-۱۵ساله منطقه ۲ تهران ۱۳۸۸ با کسب نمره ۱۸/۷۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۸۹/۶/۳۰

دانشجوی کارشناسی ارشد سهیلا کرمی کشمرزی از پایان نامه خود دفاع
نموده و با نمره ۱۸/۷۵ بحروف هجده و هفتاد و پنج و با
درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

بسمه تعالی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی

(این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است)

نام واحد دانشگاهی : تهران مرکزی	کد واحد: ۱۰۱	کد شناسایی پایان نامه : ۱۰۱۲۰۵۰۶۸۸۱۰۰۲
عنوان پایان نامه :		
نام و نام خانوادگی دانشجو : سهیلا کرمی کשמزی	شماره دانشجویی : ۸۶۰۹۵۶۰۵۱	تاریخ شروع پایان نامه : ۸۸/۸/۱
رشته تحصیلی : جمعیت شناسی	استاد / استادان راهنما : دکتر سید رضا معینی	تاریخ اتمام پایان نامه : ۸۹/۶/۳۰
استاد / استادان مشاور: دکتر امیر آشفته تهرانی		
چکیده پایان نامه (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج به دست آمده) :		
<p>هدف این پژوهش بررسی عوامل اقتصادی ، اجتماعی و جمعیت مؤثر بر باروری زنان ۴۹-۱۵ ساله همسر دار منطقه ۲ تهران می باشد . برای انجام این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی با تکنیک پرسشنامه ، ۳۸۵ زن همسر دار ۴۹-۱۵ ساله منطقه ۲ تهران در سال ۱۳۸۸ با استفاده از نمونه گیری تصادفی مورد سؤال قرار گرفتند . بعد از جمع آوری پرسشنامه ها داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد آمار استنباطی که در تجزیه و تحلیل به کار گرفته شد ، شامل آزمون خی دو و ضریب همبستگی اسپیرین می باشد .</p> <p>در این تحلیل متغیرهای سن زنان ، سن شوهران ، میزان تحصیلات زنان ، میزان تحصیلات شوهران ، نوع شغل زنان ، نوع شغل شوهران ، تعداد فرزندان ، تعداد دلخواه فرزندان ، میزان تصمیم گیری زنان در خصوص باروری ، ترجیح سنی به نفع پسر ، میزان درآمد خانواده ، میزان هزینه خانواده ، میزان آشنایی با وسایل جلوگیری از باروری مورد بررسی قرار گرفتند .</p> <p>نتایج تحقیق</p> <ol style="list-style-type: none">۱- بین سن ازدواج زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد .۲- بین سطح تحصیلات زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد .۳- بین اشتغال زنان و میزان باروری (تعداد فرزندان) رابطه وجود دارد .۴- بین استقلال زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد .۵- بین ترجیح سنی فرزندان (به نفع پسر) و میزان باروری رابطه وجود دارد .۶- بین روش های پیش گیری از بارداری و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد .۷- بین میزان درآمد خانواده و میزان باروری (تعداد فرزندان) رابطه وجود دارد . <p>لازم به ذکر است که از ۷ فرضیه این تحقیق ، ۵ فرضیه تأیید شد و ۲ فرضیه مربوط به میزان درآمد خانواده و ترجیح جنسی رد شد .</p>		

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است تاریخ و امضا :
 مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات پژوهش
۲	۱-۱ مقدمه.....
۲	۱-۲ بیان مسئله.....
۴	۱-۳ اهمیت و ضرورت پژوهش.....
۶	۱-۴ اهداف پژوهش.....
۶	۱-۵ سوالات پژوهش.....
۷	۱-۶ آشنایی با منطقه جغرافیایی مورد پژوهش.....
۷	۱-۶-۱ موقعیت جغرافیایی.....
۷	۱-۶-۲ مشخصات جمعیتی.....
۸	۱-۶-۳ عناصر شاخص.....
	فصل دوم: مبانی و چارچوب نظری
۱۵	بخش اول: تحولات جمعیتی و باروری در ایران.....
۱۵	۱-۲ تحولات جمعیتی در ایران.....
۱۵	۱-۱-۲ مقدمه.....
۱۵	۱-۱-۲ جمعیت قبل از ۱۳۳۵.....
۱۸	۱-۱-۲ جمعیت از ۱۳۳۵ تا ۱۳۶۵.....
۲۱	۱-۱-۲ جمعیت ایران از ۱۳۶۵ به بعد.....
۲۴	۱-۲ تحولات باروری و سیاست‌های تنظیم خانواده در ایران.....
۲۴	۱-۲-۲ مقدمه.....
۲۶	۱-۲-۲ سال‌های ۱۳۴۶ تا ۱۳۵۷ - سرآغاز سیاست‌های رسمی تنظیم خانواده.....
۲۸	۱-۲-۲ سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۷ - توقف برنامه‌های تنظیم خانواده.....

- ۲۹.....۴-۲-۲ سال‌های ۱۳۶۷ به بعد - از سرگیری مجدد برنامه‌های تنظیم خانواده
- ۳۱.....بخش دوم: پیشینه نظری و تجربی
- ۳۱.....۳-۲ دیدگاه‌های نظری باروری
- ۳۱.....۱-۳-۲ مقدمه
- ۳۲.....۲-۳-۲ تئوری فیزیولوژیک باروری
- ۳۳.....۳-۳-۲ تئوری‌های اقتصادی
- ۳۸.....۴-۳-۲ تئوری‌های فرهنگی-اجتماعی
- ۳۸.....۱-۴-۳-۲ تئوری ارتقاء اجتماعی
- ۳۸.....۲-۴-۳-۲ تئوری تغییر و پاسخ
- ۳۹.....۳-۴-۳-۲ تئوری اشاعه و تغییر ایده‌ها
- ۴۰.....۴-۴-۳-۲ تئوری نوگرایی
- ۴۱.....۵-۴-۳-۲ تئوری جامعه‌شناختی تبیین باروری
- ۴۳.....۶-۴-۳-۲ جمع‌بندی
- ۴۶.....۴-۲ پیشینه پژوهش
- ۴۶.....۱-۴-۲ پیشینه پژوهش در خارج از کشور
- ۴۸.....۲-۴-۲ پیشینه پژوهش در داخل کشور
- ۵۶.....۵-۲ عوامل مؤثر بر باروری
- ۵۶.....۱-۵-۲ مقدمه
- ۵۷.....۲-۵-۲ عوامل آزادی مؤثر بر باروری
- ۵۷.....۱-۲-۵-۲ سن در اولین ازدواج
- ۵۸.....۲-۲-۵-۲ طول دوره ازدواج (سال‌های زناشویی)
- ۵۹.....۳-۲-۵-۲ افت قابلیت باروری
- ۵۹.....۴-۲-۵-۲ مرگ و میر اطفال

- ۶۰ ۵-۲-۵-۲ تولد نخستین نوزاد
- ۶۱ ۶-۲-۵-۲ جلوگیری از حاملگی
- ۶۱ ۷-۲-۵-۲ فاصله گذاری میان موالید
- ۶۲ ۸-۲-۵-۲ نازایی موقت به دنبال هر زایمان
- ۶۲ ۹-۲-۵-۲ شمار فرزندان
- ۶۳ ۳-۵-۲ عوامل غیرارادی مؤثر بر باروری
- ۶۳ ۱-۳-۵-۲ عوامل فرهنگی-دینی، ارزش ها و سنت های اجتماعی
- ۶۹ ۲-۳-۵-۲ نظام خانواده و خویشاوندی
- ۷۰ ۳-۳-۵-۲ ترجیح جنسی
- ۷۱ ۴-۳-۵-۲ اشتغال
- ۷۲ ۵-۳-۵-۲ تحصیلات
- ۷۴ ۶-۳-۵-۲ استقلال طلبی زن در برابر شوهر

فصل سوم : روش اجرای پژوهش

- ۷۷ ۱-۳ مقدمه
- ۷۷ ۲-۳ روش تحقیق
- ۷۸ ۳-۳ سطح مشاهده (واحد تحلیل)
- ۷۸ ۴-۳ جامعه آماری
- ۷۹ ۵-۳ نمونه آماری و روش نمونه گیری
- ۸۰ ۶-۳ ابزار اندازه گیری
- ۸۱ ۷-۳ فرضیه های تحقیق
- ۸۱ ۸-۳ تعریف مفاهیم (نظری-عملیاتی)
- ۸۱ ۱-۸-۳ متغیرهای مستقل
- ۸۲ ۲-۸-۳ متغیرهای وابسته

۳-۹ روایی و پایایی پرسشنامه..... ۸۳

۳-۹-۱ اعتبار روایی..... ۸۳

۳-۹-۲ پایایی اعتماد..... ۸۳

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها

۴-۱ مقدمه..... ۸۵

۴-۲ یافته های توصیفی..... ۸۶

۴-۳ تحلیل و تبیین داده ها..... ۱۱۶

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۵-۱ خلاصه و نتیجه گیری..... ۱۳۲

۵-۲ بیان یافته های پژوهش..... ۱۳۳

۵-۳ نتیجه گیری..... ۱۳۶

۵-۴ بیان محدودیت های پژوهش..... ۱۳۷

۵-۵ بیان پیشنهادات پژوهش..... ۱۳۸

۵-۶ راهکارها..... ۱۳۸

منابع..... ۱۴۰

پیوست..... ۱۴۹

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۱: زنان گروه سنی ۱۵-۴۹ ساله به تفکیک کل و دارای همسر.....	۱۲
جدول ۲-۱: زنان ۱۵-۴۹ ساله ، حداقل یک بار ازدواج کرده بر حسب وضع سواد	۱۲
جدول ۳-۱: زنان گروه سنی ۱۵-۴۹ ساله به تفکیک کل و دارای همسر.....	۱۳
جدول ۴-۱: زنان ۱۵-۴۹ ساله ، حداقل یک بار ازدواج کرده بر حسب وضع سواد.....	۱۳
جدول ۱-۲: برآورد جمعیت ایران و میزان های رشد آن از سال ۱۲۸۰ تا ۱۳۳۰.....	۱۷
جدول ۲-۲: جمعیت کشور بر حسب نقاط شهری و روستایی دوره ۱۳۶۵-۱۳۳۵	۱۹
جدول ۳-۲: نرخ های رشد سالانه جمعیت ایران و جهان ۱۳۶۵-۱۳۳۵	۲۰
جدول ۴-۲: روند تغییرات تعداد و نرخ رشد جمعیت کشور بر حسب محل سکونت طی سالهای ۱۳۶۵-۱۳۸۵	۲۱
جدول ۵-۲: شاخصهای باروری در ایران ۱۳۷۵-۱۳۳۵	۲۸
جدول ۶-۲: باروری فیزیولوژی زنان بر اساس مطالعات لویی هانری.....	۳۲
جدول ۱-۴: زنان بر حسب گروههای سنی.....	۸۶
جدول ۲-۴: زنان بر حسب سواد و تحصیلات.....	۸۸
جدول ۳-۴: زنان بر حسب نوع فعالیت.....	۸۹
جدول ۴-۴: زنان بر حسب شغل.....	۹۰
جدول ۵-۴: زنان بر حسب سن به هنگام ازدواج.....	۹۱
جدول ۶-۴: شوهران بر حسب گروههای سنی.....	۹۲
جدول ۷-۴: شوهران بر حسب سواد و تحصیلات.....	۹۳
جدول ۸-۴: شوهران بر حسب نوع فعالیت.....	۹۴
جدول ۹-۴: شوهران بر حسب نوع شغل.....	۹۵
جدول ۱۰-۴: شوهران بر حسب سن به هنگام ازدواج.....	۹۶

- جدول ۴-۱۱: زنان بر حسب تعداد نوزادان زنده به دنیا آورده ۹۷
- جدول ۴-۱۲: زنان بر حسب جنس فرزندان زنده به دنیا آورده ۹۷
- جدول ۴-۱۳: زنان بر حسب فاصله اولین ازدواج و تولد اولین نوزاد زنده به سال ۹۹
- جدول ۴-۱۴: زنان بر حسب فاصله تولد اولین نوزاد با دومین نوزاد زنده به سال ۱۰۱
- جدول ۴-۱۵: زنان بر حسب اظهار فاصله مناسب بین ازدواج و اولین تولد به سال ۱۰۲
- جدول ۴-۱۶: زنان بر حسب اظهار فاصله مناسب بین سایر تولدها به سال ۱۰۳
- جدول ۴-۱۷: زنان بر حسب تعداد دلخواه فرزندان ۱۰۴
- جدول ۴-۱۸: زنان بر حسب اظهار نظر در مورد تصمیم گیرنده اساسی در زندگی ۱۰۵
- جدول ۴-۱۹: زنان بر حسب تصمیم گیرنده در انتخاب نام فرزند ۱۰۶
- جدول ۴-۲۰: زنان بر حسب تصمیم گیرنده در تعیین تعداد فرزندان خانواده ۱۰۷
- جدول ۴-۲۱: زنان بر حسب اظهار تاثیر تمایل به داشتن فرزند پسر در باروری آنان ۱۰۸
- جدول ۴-۲۲: زنان بر حسب اظهار تاثیر تمایل به داشتن فرزند پسر در باروری آینده آنان ۱۰۹
- جدول ۴-۲۳: زنان بر حسب استفاده از روش های پیشگیری از بارداری ۱۱۰
- جدول ۴-۲۴: زنان بر حسب راه آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری ۱۱۱
- جدول ۴-۲۵: زنان بر حسب استفاده از انواع روش های پیشگیری از بارداری ۱۱۲
- جدول ۴-۲۶: زنان بر حسب میزان موافقت و همکاری شوهر در پیشگیری از بارداری ۱۱۳
- جدول ۴-۲۷: زنان بر حسب میزان هزینه و خرج زندگی در ماه ۱۱۴
- جدول ۴-۲۸: زنان بر حسب میزان درآمد خانواده در ماه ۱۱۵
- جدول ۴-۲۹: سن ازدواج زنان و رابطه آن با میزان باروری (تعداد فرزندان) ۱۱۷
- جدول ۴-۳۰: رابطه تحصیلات زنان با میزان باروری (تعداد فرزندان) ۱۱۹
- جدول ۴-۳۱: رابطه اشتغال زنان با میزان باروری (تعداد فرزندان) ۱۲۱
- جدول ۴-۳۲: رابطه استقلال زنان با میزان باروری (تعداد فرزندان) ۱۲۳
- جدول ۴-۳۳: روش های پیشگیری از بارداری و رابطه آن با میزان باروری (تعداد فرزندان) .. ۱۲۵

جدول ۴-۳۴: نظر زنان به ترجیح جنسی به نفع پسر و رابطه آن با میزان باروری (تعداد فرزندان)

۱۲۷.....

جدول ۴-۳۵: رابطه درآمد خانواده با میزان باروری (تعداد فرزندان)..... ۱۲۹

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۴: زنان بر حسب گروههای سنی.....	۸۷
نمودار ۲-۴: زنان بر حسب مدرک تحصیلی.....	۸۹
نمودار ۳-۴: زنان بر حسب نوع فعالیت.....	۹۰
نمودار ۴-۴: زنان بر حسب نوع شغل.....	۹۱
نمودار ۵-۴: زنان بر حسب سن به هنگام ازدواج.....	۹۲
نمودار ۶-۴: شوهران بر حسب گروههای سنی.....	۹۳
نمودار ۷-۴: شوهران بر حسب سواد و تحصیلات.....	۹۴
نمودار ۸-۴: شوهران بر حسب نوع فعالیت.....	۹۵
نمودار ۹-۴: شوهران بر حسب نوع شغل.....	۹۶
نمودار ۱۰-۴: شوهران بر حسب سن به هنگام ازدواج.....	۹۷
نمودار ۱۱-۴: زنان بر حسب تعداد نوزادان زنده به دنیا آورده.....	۹۸
نمودار ۱۲-۴: زنان بر حسب جنس فرزندان زنده به دنیا آورده.....	۹۹
نمودار ۱۳-۴: زنان بر حسب فاصله اولین ازدواج و تولد اولین نوزاد زنده به سال.....	۱۰۰
نمودار ۱۴-۴: زنان بر حسب فاصله تولد اولین نوزاد زنده با دومین نوزاد زنده به سال.....	۱۰۲
نمودار ۱۵-۴: زنان بر حسب اظهار فاصله مناسب بین ازدواج و اولین تولد به سال.....	۱۰۳
نمودار ۱۶-۴: زنان بر حسب اظهار فاصله مناسب بین سایر تولدها به سال.....	۱۰۴
نمودار ۱۷-۴: زنان بر حسب تعداد دلخواه فرزندان.....	۱۰۵
نمودار ۱۸-۴: زنان بر حسب اظهار تصمیم گیرنده اساسی در زندگی.....	۱۰۶
نمودار ۱۹-۴: زنان بر حسب تصمیم گیرنده در انتخاب نام فرزند.....	۱۰۷
نمودار ۲۰-۴: زنان بر حسب تصمیم گیرنده در تعیین تعداد فرزندان خانواده.....	۱۰۸
نمودار ۲۱-۴: زنان بر حسب اظهار تاثیر تمایل به داشتن فرزند پسر در باروری آنان.....	۱۰۹

- نمودار ۴-۲۲: زنان بر حسب اظهار تاثیر تمایل به داشتن فرزند پسر در باروری آینده آنان..... ۱۱۰
- نمودار ۴-۲۳: زنان بر حسب استفاده از روش های پیشگیری از بارداری ۱۱۱
- نمودار ۴-۲۴: زنان بر حسب راه آشنایی با روش های پیشگیری از بارداری ۱۱۲
- نمودار ۴-۲۵: زنان بر حسب استفاده از انواع روش های پیشگیری از بارداری..... ۱۱۳
- نمودار ۴-۲۶: زنان بر حسب میزان موافقت و همکاری شوهر در پیشگیری از بارداری ۱۱۴
- نمودار ۴-۲۷: زنان بر حسب میزان هزینه و خرج زندگی در ماه ۱۱۵
- نمودار ۴-۲۸: زنان بر حسب میزان درآمد خانواده در ماه..... ۱۱۶

چکیده

هدف این پژوهش بررسی عوامل اقتصادی، اجتماعی و جمعیت مؤثر بر باروری زنان ۱۵-۴۹ ساله همسر دار منطقه ۲ تهران می باشد. برای انجام این پژوهش با استفاده از روش پیمایشی با تکنیک پرسشنامه، ۳۸۵ زن همسر دار ۱۵-۴۹ ساله منطقه ۲ تهران در سال ۱۳۸۸ با استفاده از نمونه گیری تصادفی مورد سؤال قرار گرفتند. بعد از جمع آوری پرسشنامه ها داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد آمار استنباطی که در تجزیه و تحلیل به کار گرفته شد، شامل آزمون خی دو و ضریب همبستگی اسپیرین می باشد.

در این تحلیل متغیرهای سن زنان، سن شوهران، میزان تحصیلات زنان، میزان تحصیلات شوهران، نوع شغل زنان، نوع شغل شوهران، تعداد فرزندان، تعداد دلخواه فرزندان، میزان تصمیم گیری زنان در خصوص باروری، ترجیح سنی به نفع پسر، میزان درآمد خانواده، میزان هزینه خانواده، میزان آشنایی با وسایل جلوگیری از باروری مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج تحقیق

- ۱- بین سن ازدواج زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد.
 - ۲- بین سطح تحصیلات زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد.
 - ۳- بین اشتغال زنان و میزان باروری (تعداد فرزندان) رابطه وجود دارد.
 - ۴- بین استقلال زنان و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد.
 - ۵- بین ترجیح سنی فرزندان (به نفع پسر) و میزان باروری رابطه وجود دارد.
 - ۶- بین روش های پیش گیری از بارداری و میزان باروری آنها رابطه وجود دارد.
 - ۷- بین میزان درآمد خانواده و میزان باروری (تعداد فرزندان) رابطه وجود دارد.
- لازم به ذکر است که از ۷ فرضیه این تحقیق، ۵ فرضیه تأیید شد و ۲ فرضیه مربوط به میزان درآمد خانواده و ترجیح جنسی رد شد.

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه

یکی از مسائل اساسی جهان امروز مسئله جمعیت است. توجه به موضوع جمعیت امر جدید نبوده، بلکه از دیرباز مورد توجه دانشمندان، علما و فلاسفه بوده است، با تمام این اوصاف واقعیت این است که جمعیت هیچگاه از اهمیتی که امروز دارد برخوردار نبوده است.

در بررسی موضوعاتی که برنامه های ملی و منطقه ای را در بر می گیرد، به ویژه در برنامه های مربوط به بخشهای بهداشت و درمان، آموزش و پرورش نیروی انسانی، مسکن و دیگر برنامه های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، آمارهای جمعیتی و اطلاع از تغییرات آنها لازم و ضروری به نظر می رسد.

باروری نیز به عنوان یکی از عوامل تغییرات در تعداد جمعیت علاوه بر تاثیر در رشد جمعیت، کنترل آن در ساختار جمعیت نظیر ترکیب سنی، تعداد افراد در سن فعالیت و... مؤثر است. بدین لحاظ اندازه گیری و شناخت سطح باروری در هر جامعه، نه تنها در پیش بینی های جمعیتی که اساس و زیربنای تمام برنامه ریزی های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است و برای توسعه امری لازم است، بلکه در ارزیابی شرایط اقتصادی، اجتماعی جامعه مورد مطالعه نیز از شاخص های کلان و مهم به شمار می آید.

۲-۱ بیان مسئله

تغییرات جمعیتی همواره به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر امر برنامه ریزی های ملی مطرح شده است. بدیهی است چنانچه نتوان بین رشد در زمینه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه و رشد جمعیت تعادل و تناسبی منطقی و لازم برقرار کرد، برنامه ریزی های ملی برای جامعه ناکارآمد

خواهد شد. رشد بالای جمعیت یکی از ویژگی های مشترک همه کشورهای توسعه نیافته و یا در حال توسعه است. کاهش مرگ و میر در دهه های ۱۳۴۰ و ۱۳۵۰ و وقوع انقلاب اسلامی در ایران در سال ۱۳۵۷ و در نظر گرفتن سیاست های تشویقی و حمایتی در جهت افزایش موالید (میرزایی، ۱۳۸۴، عباسی و فیروز کاوه، ۱۳۸۳) تغییرات زیاد و آشکاری را در میزان های باروری ایران طی دهه ۶۵-۱۳۵۵ به همراه داشته است (عباسی، ۱۳۸۳، ۵). اثرات این پدیده که با تغییر نگرش غالب جامعه نسبت به کنترل موالید و سیاست های تبلیغی و اجرایی آن همراه بوده، جمعیت کشور را در دهه ۶۵-۱۳۵۵ با رشد ۴٪ مواجه نموده است (میرزایی، ۱۳۸۴). اگرچه با تغییر و چرخش سیاست های جمعیتی دولت در برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، تغییرات اساسی در میزان های باروری و روند رشد جمعیت کشور ایجاد شد. به صورتی که نرخ رشد جمعیت کشور در دهه ۷۵-۱۳۶۵ به ۱/۹۶٪ و در دهه بعد یعنی ۸۵-۱۳۷۵ به ۱/۶۲٪ کاهش یافت. اما رشد سریع جمعیت کشور در دهه ۶۵-۱۳۵۵ به عنوان چالشی در توسعه کشور مطرح گردید و در حال حاضر نیز اثرات رشد بی رویه جمعیت در دهه مذکور پیامدهای ناگواری را در زمان حاضر (به دلیل وجود نیروی محرکه مخفی جمعیت) به جای گذارده است. یکی از الزامات افزایش جمعیت استفاده بیش از اندازه از امکانات، منابع و مواد طبیعی تجدید ناپذیر است، بدین منظور رشد فزاینده جمعیت امری است بحث انگیز که تاثیر آن بر ناپایداری رشد و توسعه کشور که از دغدغه های اساسی دولتمردان و صاحبان اندیشه است غیر قابل انکار است. اصولاً برنامه ریزی در هر زمینه ای اعم از سوا، اشتغال، مسکن، بهداشت و ... تحت تاثیر جمعیت انسانی است، از این رو تردیدی نیست که لازمه یک برنامه ریزی جامع، همانا شناخت دقیق جمعیت و ویژگی های جمعیتی جامعه است. در این زمینه حرکات جمعیتی به عنوان مهمترین جنبه تاثیر گذار مطرح می باشد که از سه عامل عمده باروری، مرگ و میر، مهاجرت تاثیر می پذیرد. در این میان میتوان به جرات گفت که در زمان معاصر باروری اصلی ترین عامل برای افزایش جمعیت در سطح منطقه ای و بین المللی است.